

Rosita Thé: Wees een goede buur, bescherm omwonenden

Bescherm de gezondheid van omwonenden. Pak nu de maatschappelijke verantwoordelijkheid voordat het te laat is. Verschuil niet achter (trage of ontoereikende) wetgeving en juridische processen, maar zet juist een stap verder. “Zorg ervoor dat wij over dertig jaar geen excuses hoeven te maken over misgelopen ambities aan de kinderen van nu. Ik hoop dat ze dan juist trots op ons zullen zijn.”

Het zijn ferme woorden die een bevlogen directeur Rosita Thé van DCMR Milieudienst Rijnmond, en ook voorzitter van het samenwerkingsverband BRZO+, op de Veiligheidsdag in Arnhem sprak. In de zaal zitten vele directeuren van grote industriële bedrijven in Nederland doodstil te luisteren. Thé hoopt met haar keynote speech snaren te raken, want de hele veiligheidsketen heeft “geen tijd te verliezen en iedereen moet zijn of haar eigen rol pakken”. Thé: “Je maakt zelf de keuze, als mens.”

Thé verbeeldt in haar speech een ‘excusrapport uit 2050’ voor te lezen. Hierin staat wat bedrijfsleven en overheid allemaal niet hebben gedaan in al die jaren en wel hadden moeten doen. “De volwassenen van straks, dus de kinderen van nu, laten ons nu, in 2023, al horen dat er een groot excuus van ons aan zit te komen. En dat moeten we voorkomen”, zo spreekt Thé.

Verantwoordelijken

Op de bijeenkomst, georganiseerd door brancheorganisaties Veiligheid Voorop en VOMI en door Safety Delta Nederland kwamen onder anderen veiligheidsmensen, directeuren, onderzoekers en adviseurs uit de hele keten samen: het bedrijfsleven, adviesbureaus, onderzoekers, brancheorganisaties, veiligheidsregio’s, aannemers en overheidsinstanties. De mensen die er met open ogen bij staan, zo omschrijft de DCMR-directeur.

Dit is het moment om het tij te keren. “Er speelt zoveel op dit moment. Er zijn hele grote uitdagingen. Je hoeft de kranten er maar op na te lezen en je weet waarover ik het heb. Als wij allemaal ons eigen paadje lopen, gaat het hem niet worden. Zo sta ik erin.”

Juridisering

In haar speech geeft zij aan dat zij zich grote zorgen maakt over de “overmaat aan juridisering”, die juist het maatschappelijke belang in de weg staat. We moeten van juridisering naar zorgplicht. “Veiligheid en gezondheid zijn thema’s waar we niet tegen kunnen zijn; waaraan we moeten willen werken. Als burens, als ouders, als mensen en als professionals van deze tijd.” Stappen in de goede richting moet je niet dwarsbomen door ertegen te vechten, stelt de directeur.

“Samen moeten wij er harder aan trekken om barrières proactief te overwinnen. Wij moeten kritisch zijn op onze eigen rol”, vindt Thé. Geen ‘ja, maar’, maar gewoon doèn. “Met elkaar moeten wij de uitdaging aangaan.” Daarin ziet zij een speciale taak voor grote Brzo-bedrijven: die kunnen als koploper fungeren. DCMR wil hen wel helpen door richting te geven. “Want het moet sneller en slimmer.”

Groter geheel

De overheid moet bedrijven aanspreken op hun maatschappelijke verantwoordelijkheid. Toezicht houden is niet meer voldoende. “Minder de focus op de strikte juridische en technische mogelijkheden van vergunnen en controleren. Wij moeten meer naar de kern, hoe we de grote problemen waarvoor wij staan wezenlijk kunnen oplossen, namelijk door de opgave en ambitie centraal te stellen.”

Signalen, beschreven in dikke onderzoeksdossiers, worden teveel genegeerd. Het zijn grote stapels van OvV, commissies, Rekenkamers, etc. Thé vraagt zich af wat we ermee deden? Omarmen met woorden, of handen uit de mouwen en actie? Met de woorden zit het wel goed: al onze websites staan vol van duurzaamheid, transitie en circulariteit, maar de acties tellen niet op tot de doelstellingen.

Overheden moeten ze beter opvolgen. Ook het bedrijfsleven heeft de verantwoordelijkheid conclusies uit de onderzoeksrapporten over te nemen. Kijk niet alleen naar juridische regels en de techniek die de buurman gebruikt. Denk zelf na. Zorg dat u uw omgeving niet schaadt. Zo wordt ook gesteld in het rapport van de Onderzoeksraad voor Veiligheid in april.

Basisverantwoordelijkheid

Volgens Thé hoort de “basisverantwoordelijkheid om te zorgen voor deze omgevingsgezondheid bij de bedrijven en is daar onvoldoende komen te liggen”. Bedrijven pakken die taak niet op. Zij verschuilen zich achter regelgeving die er nog niet is. Terwijl zij dondersgoed weten wat er speelt. “Al die knappe koppen die er rondlopen. Iedereen snapt de chemische processen, iedereen weet wat dat kan betekenen voor de omgeving. En de overheid had het bedrijfsleven meer op dat niveau moeten stimuleren.”

Bedrijven zijn bang voor concurrentie en willen een *level playing field*. Die gedachte moet worden ontstegen. Thé wil juist meer openheid zodat bedrijven van elkaar kunnen leren en elkaar prikkelen om het beter te doen, om verder te durven gaan dan strikte juridische regels. Daarom

roept zij op om samen de uitdagingen aan te gaan - overheid én bedrijfsleven samen. Ga in gesprek en wees transparant.

Als het speelveld en daarmee de collega en de concurrent de ambitie bepaalt, blijven we allemaal onder het maaiveld. Thé: "In 2050 gaan we zeggen dat we allemaal onze nek verder hadden moeten uitsteken."

Gezamenlijk belang

DCMR wil wel meedenken. "Wij werken aan een gezamenlijk belang. Wij moeten af van de veiligheidscultuur waarin bedrijven denken: we horen het wel als DCMR langskomt." Sturing moet vanuit alle rollen komen: vanuit het Rijk, branches zoals VNCI, VOTOB, VEMOBIN en VOMI en de bedrijven die voorop lopen. Die samenwerking levert energie op en werkt stimulerend.

Gezien de reacties na afloop van de toespraak is de boodschap in de zaal gehoord, denkt Thé. "Veiligheid is ook de gezondheid van omwonenden. Zowel bedrijfsleven als overheid moeten slimmer en sneller door ontwikkelen om te zorgen voor een gezonde, veilige en duurzame werk- en leefomgeving. Wees een goede buur. Denk aan je kinderen. Het is nu of nooit."

22 juni 2023 – Veiligheid Voorop – VOMI – Safety Delta Nederland